

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb

Celem głównym Sektorowego Programu Operacyjnego Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb (SPO-RYBY) jest racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód i poprawa efektywności sektora rybackiego, co doprowadzić ma do podniesienia konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Sektor rybołówstwa stanie się konkurencyjny, gdy produkty rybołówstwa oraz chowu i hodowli ryb, jak również produkty przetwórstwa rybnego odpowiadać będą zapotrzebowaniu rynku krajowego zarówno pod względem ceny i jakości oraz gdy będą konkurencyjne na rynkach zagranicznych. Z kolei warunki ekonomiczne i społeczne warunkujące działalność eksploatacyjną wymuszają dostosowanie nakładu połowowego do istniejących zasobów morskich.

Cel ten można osiągnąć jedynie przez zredukowanie nadmiernego nakładu połowowego w wyniku wycofania części floty rybackiej przy wsparciu ze środków publicznych oraz możliwie pełne wykorzystanie przyznaných limitów połowowych przy maksymalnym wykorzystaniu ich na cele konsumpcyjne. Zdefiniowane w SPO-RYBY priorytety polityki rybackiej przewidują działania umożliwiające realizację nadrzędnego celu tej polityki.

Są to:

- **W ramach priorytetu 1. Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów:**

Działania:

- złomowanie statków rybackich,
- przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia
- wspólne przedsięwzięcia

- **W ramach priorytetu 2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej:**

Działania:

- budowa nowych statków rybackich,
- modernizacja istniejących statków rybackich,
- wycofanie statku rybackiego z eksploatacji (bez pomocy publicznej) związane z odnową.

- **W ramach priorytetu 3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla ryb, rybackie urządzenia portowe, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe:**

Działania:

- ochrona i rozwój zasobów wodnych,
- chów i hodowla ryb,
- rybacka infrastruktura portowa,
- przetwórstwo i rynek rybny,
- rybołówstwo śródlądowe

oraz inne działania obejmujące:

- rybołówstwo,
- przybrzeżne działania społeczno-ekonomiczne,
- promocja,
- czasowe zawieszenie działalności /inne rekompensaty finansowe,

- działania organizacji rynku rybnego,
- działania innowacyjne i inne działania.

W niniejszym opracowaniu przedstawione są Działania adresowane m.in. do osób fizycznych i prawnych **prowadzących działalność gospodarczą w sektorze rybnym** oraz jednostek naukowych i dydaktycznych **wspierających działalność gospodarczą w tym sektorze**.

Poniższe opracowanie dotyczy wybranych działań z SPO Ryby:

- w ramach Priorytetu 1: **Działanie 1.1 „Złomowanie statków rybackich”**
- w ramach Priorytetu 3: **Działanie 3.4 „Przetwórstwo i rynek rybny”**
Działanie. 3.5 „Rybołówstwo śródlądowe”
- w ramach Priorytetu 4: **Działanie 4.2 „Działania społeczno-ekonomiczne”**
Działanie 4.3 „Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na rybne”.

Po dwuletnim okresie realizacji polityki rybackiej, zmienione zostało Rozporządzenie ustalające możliwości połowowe i inne związane z nimi warunki dla niektórych zasobów rybnych i grup zasobów rybnych, mające zastosowanie do Morza Bałtyckiego na rok 2006, w którym uwzględniono zdecydowaną większość wniosków Polski, w szczególności w zakresie:

- Zwiększenia kwoty połowowej dla Polski z 13 tys. do ponad 15 tys. ton;
- Wprowadzenia rozwiązania, umożliwiającego połowy flądry w okresie letniego zakazu połowów dorszy dla statków o długości do 12m, używających narzędzi stawnych prześwicie oczka nie mniejszym niż 110mm;
- Swobody wyznaczania dodatkowych dni zamkniętych dla połowów, w celu dodatkowego zmniejszania nakładu połowowego, w terminach ustalonych przez Polskę.

I. Działanie 1.1

Złomowanie statków rybackich

Celem Działania jest ustanowienie trwałej równowagi pomiędzy zasobami wód a nakładem połowowym. Cel może być realizowany w warunkach ograniczonego dostępu do żywych zasobów morza. Obecnie nakład połowowy rybołówstwa bałtyckiego jest zbyt duży w stosunku do dostępnych zasobów. Nadmierna liczba statków rybackich powoduje nadmierną eksploatację żywych zasobów morza, co skutkuje niską opłacalnością połowów.

Mając na względzie możliwości samoodnowy żywych zasobów morza, należy dostosować potencjał połowowy statków rybackich do wielkości tych zasobów, a przez to podnieść efektywność prowadzonej działalności gospodarczej oraz zapewnić stabilność dochodów armatorom rybackim, którzy pozostaną w rybołówstwie.

Redukcja potencjału połowowego floty rybackiej poprzez złomowanie statków rybackich ma najistotniejsze znaczenie dla dostosowania tego potencjału do istniejących odnawialnych zasobów morza. Wycofywanie floty rybackiej oraz **określone gwarantujące uzyskania premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego (1.2.2.)** przyczynić się ma do wzrostu rentowności. Przyznane kwoty połowowe w przeliczeniu na pojedynczy statek rybacki będą większe.

Beneficjentami Działań wpisujących się w realizację I Priorytetu są właściciele statków rybackich o polskiej przynależności, dla których statek rybacki jest narzędziem prowadzonej działalności gospodarczej. Objęcie tym działaniem właściciela statku rybackiego uzależnione jest od wyrażenia przez niego zgody.

Statek uznaje się za faktycznie złomowany po odcięciu nadburcia z lewej i prawej burty wraz z naniesioną na nich oznaką rybacką i usunięciu silnika głównego oraz przecięciu kadłuba statku w taki sposób, aby żadna z jego części po przecięciu nie była większa lub równa 50% całkowitej wielkości kadłuba.

Wysokość premii przysługującej właścicielowi za złomowanie określana jest według wieku statku, a także zależy od jego klasy oraz tonażu (tabela wysokości premii podana została w Uzupełnieniu do SPO-RYBY).

Zasięg geograficzny dla Działania 1.1 to województwa nadmorskie: pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie

Formularze wniosków dla Działania wraz z instrukcjami ich wypełniania dostępne są na: stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) <http://www.arimr.gov.pl> w zakładce (Fundusze Strukturalne \ SPO - Rybołówstwo).

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Na dzień 18 listopada 2005 r w Oddziałach Regionalnych ARiMR złożono 385 wniosków o uzyskanie premii z tytułu zmiany przeznaczenia statku rybackiego, podpisano 310 umów na ogólną kwotę 297 784 970 zł.

II. Działanie 3.4

Przetwórstwo i rynek rybny

Celem Działania jest zwiększenie produkcji, poprawa rentowności, jakości i wzrost konkurencyjności w zakresie przetwórstwa i rynku rybnego w Polsce.

W ramach realizacji celu Działania istnieje konieczność poprawy stanu sanitarno-weterynaryjnego zakładów przetwórczych, tak aby produkty wytwarzane przez te zakłady odpowiadały wymaganiom przewidzianym dla produktu żywnościowego Unii Europejskiej. Konieczny jest jednocześnie wzrost wydajności i konkurencyjności zakładów przetwórczych, wprowadzenie systemu łańcucha chłodniczego, który spowoduje poprawę jakości sprzedawanego surowca i przetworów rybnych oraz wdrożenie systemów znakowania produktów rybnych.

W ramach Działania możliwe są operacje polegające na zwiększeniu zdolności produkcyjnych (budowa zakładów przetwórczych w istniejących zakładach przetwórczych) oraz modernizacji istniejących zakładów przetwórczych bez zwiększania zdolności produkcyjnych, budowie nowych oraz modernizacji istniejących obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych.

Dofinansowaniem mogą być objęte następujące inwestycje:

- zakup, budowa, rozbudowa lub modernizacja infrastruktury zakładów, maszyn, urządzeń i instalacji przetwórczych,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów hurtowej sprzedaży ryb,
- modernizacja linii technologicznych, infrastruktury produkcyjnej oraz wprowadzenie nowych technologii służących poprawie jakości i atrakcyjności produktów rybnych oraz zwiększeniu asortymentu,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja zaplecza socjalnego w zakładach przetwórczych,
- zakup środków transportu specjalistycznego.

Beneficjentami Działania mogą być osoby prawne i fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą w sektorze przetwórstwa rybnego lub sprzedaży produktów rybnych.

Pomoc finansowa na realizację projektu w zakresie przetwórstwa ryb i handlu produktami rybnymi będzie udzielane w wysokości do 40% kosztów kwalifikowanych projektu, do wyczerpania środków przewidzianych na udzielenie tego rodzaju pomocy, uwzględniając w pierwszej kolejności projekty związane z redukcją negatywnego oddziaływania zakładów przetwórstwa rybnego na środowisko naturalne:

- dotyczące zakładów przetwórstwa produktów rybnych znajdujących się w miejscowościach o liczbie mieszkańców poniżej 5 000 lub na obszarach, na których stopa bezrobocia przekracza przeciętną stopę bezrobocia w kraju;
- wprowadzające technologię mającą na celu zmniejszenie w procesie produkcyjnym zużycia energii elektrycznej;

Zasięg geograficzny dla Działania 3.4. obejmuje cały kraj.

Formularze wniosków dla Działania wraz z instrukcjami ich wypełniania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) <http://www.arimr.gov.pl> w zakładce (Fundusze Strukturalne \ SPO - Rybołówstwo).

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie) <http://www.arimr.gov.pl> oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Na dzień 18 listopada w Oddziałach Regionalnych ARiMR w ramach działania 3.4 Przetwórstwo i rynek rybny złożono 81 wniosków, podpisano 36 umów na kwotę 28 519 856 zł.

III. Działanie 3.5

Rybołówstwo śródlądowe

Celem Działania jest poprawa warunków prowadzenia gospodarki rybackiej w wodach powierzchniowych, zwiększenie efektywności rybołówstwa śródlądowego i jakości jego produktów. Przewiduje się, że poprzez udzielenie pomocy w ramach tego działania nastąpi zmniejszenie wypadkowości w rybołówstwie śródlądowym, poprawa wydajności pracy oraz poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ramach Działania możliwe jest uzyskanie środków na wymianę, modernizację, przebudowę lub zakup nowych łodzi rybackich, rybackich narzędzi i urządzeń połowowych oraz innego wyposażenia związanego z rybołówstwem śródlądowym, co poprawi bezpieczeństwo i warunki prowadzenia gospodarki rybackiej na śródlądowych wodach powierzchniowych.

Działanie realizowane jest za pomocą operacji umożliwiających dofinansowanie wydatków związanych z:

- budową nowych łodzi rybackich,
- modernizacją istniejących łodzi rybackich, obejmujących koszt adaptacji, przebudowy lub wyposażenia urządzenia pływającego, służącego do połowu i przewożenia ryb lub narzędzi i urządzeń rybackich,
- innymi środkami wspomagającymi rybołówstwo śródlądowe, dotyczącymi kosztów budowy, modernizacji, odbudowy, rozbudowy, przebudowy i adaptacji budowli lub innych stałych urządzeń bezpośrednio związanych z wykonywaniem rybactwa śródlądowego.

Beneficjentami pomocy mogą być przedsiębiorcy oraz inne podmioty prowadzące działalność w zakresie rybołówstwa śródlądowego.

Wysokość pomocy finansowej na realizację projektu w zakresie rybołówstwa śródlądowego może wynosić maksymalnie do **40% kosztów kwalifikowanych projektu, gdy minimalna wartość netto projektu przekracza 5 000 tys. złotych.**

Zasięg geograficzny dla Działania 3.5. obejmuje cały kraj.

Formularze wniosków dla Działania wraz z instrukcjami ich wypełniania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) <http://www.arimr.gov.pl> w zakładce (Fundusze Strukturalne \ SPO - Rybołówstwo).

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Na dzień 18 listopada 2005 roku w Oddziałach ARiMR w ramach działania 3.5 SPO Ryby - Rybołówstwo śródlądowe złożonych zostało 7 wniosków, podpisano 3 umowy na kwotę 44 588 zł.

IV. Działanie 4.2

Działania społeczno-ekonomiczne

Działanie obejmuje rybaków, którzy utracą pracę w wyniku wycofania części floty rybackiej. Konsekwencją dostosowania nakładu połowowego do istniejących zasobów jest zwiększenie bezrobocia w województwach nadmorskich. Z kolei podejmowane prace z zakresu naprawy narzędzi rybackich, drobne remonty statków rybackich oraz prace pomocnicze w szczytach połowowych zapewniają jedynie okresowe i doraźne zatrudnienie w gminach nadmorskich. Dostępne dla rybaków działania społeczno-ekonomiczne, oferowany system szkoleń oraz znaczne środki finansowe przeznaczone na realizację wspólnych projektów umożliwić mają stworzenie nowych miejsc pracy w działalności polegającej na świadczeniu usług na rzecz rybołówstwa, turystyki i połowów w celach sportowo-rekreacyjnych.

Beneficjentami Działania są rybacy, którzy utracą miejsca pracy w wyniku trwałego wycofania statku rybackiego.

Działania społeczno-ekonomiczne adresowane do rybaków realizowane jest poprzez następujące operacje:

Operacja 4.2.1. Trwale zaprzestanie wykonywania zawodu rybaka obejmuje współfinansowane o charakterze zbliżonym do wcześniejszych emerytur.

Pomoc finansowa w ramach tej operacji polega na przyznaniu comiesięcznych świadczeń (w zależności od okresu pracy w zawodzie, w wysokości od 178 euro do 320 euro/mies.) rybakom w wieku powyżej 55 lat, do czasu osiągnięcia przez nich wieku emerytalnego.

Operacja 4.2.2. Utrata miejsca pracy na statku rybackim działanie to umożliwi przyznanie indywidualnych świadczeń dla tych rybaków, którzy utracili pracę w związku z tym, że statek, na którym byli zatrudnieni, poddany został złomowaniu lub innemu trwałemu wycofaniu w ramach Priorytetu 1.

Wysokość pomocy finansowej w związku z utratą miejsca pracy na statku rybackim wynosi 10 000 euro.

Operacja 4.2.3. Przekwalifikowanie zawodowe rybaków lub podjęcie przez nich okołorybackiej działalności gospodarczej - pomoc obejmuje również przyznanie indywidualnych świadczeń rybakom na przekwalifikowanie zawodowe na podstawie podlegających refundacji kosztów.

Przez przekwalifikowanie zawodowe rozumie się ukończenie szkolenia zawodowego lub uzyskanie wykształcenia uprawniającego do wykonywania zawodu innego niż zawód rybaka.

Przez okołorybacką działalność gospodarczą rozumie się działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) przetwórstwa produktów rybnych;
- 2) budowy lub naprawy narzędzi połowowych i osprzętu rybackiego;
- 3) usług stoczniowych i remontowych;
- 4) obsługi technicznej statków rybackich;
- 5) usług portowych.

Pomoc polega na zwrocie kosztów przekwalifikowania do wysokości do 50 000 euro, natomiast pomoc na podjęcie okołorybackiej działalności gospodarczej (określonej w uzupełnieniu do SPO-RYBY) udziela się rybakowi w wysokości do 20 000 euro.

Operacja 4.2.4. Nabycie własności statku rybackiego - pomocy finansowej udziela się do wysokości 10% ceny, za jaką nabyto własność statku rybackiego nie większej jednak niż 50 000 euro.

Zasięg geograficzny dla Działania 4.2 to województwa nadmorskie: pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie.

Formularze wniosków dla Działania wraz z instrukcjami ich wypełniania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) <http://www.arimr.gov.pl> w zakładce (Fundusze Strukturalne \ SPO - Rybołówstwo)

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Na dzień 18 listopada 2005 roku w Oddziałach ARiMR w ramach działania 4.2 Działania Społeczno-ekonomiczne złożonych zostało 990 wniosków, podpisano 666 umowy na kwotę 27 155 484 zł.

V. Działanie 4.3

Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne

Celem Działania jest wzrost sprzedaży produktów rybnych oraz upowszechnianie wiedzy dotyczącej rodzajów i znaczenia produktów rybnych w racjonalnym żywieniu człowieka. Przewiduje się wzrost popytu na zdrową żywność, jaką są ryby i przetwory rybne, których spożycie w Polsce jest stosunkowo niskie.

Przewidziana jest pomoc finansowa na opracowanie i przeprowadzanie kampanii promocyjnych produktów rybnych oraz przetworów tego surowca. Rozwinięte zostanie doradztwo w zakresie sprzedaży i marketingu produktów rybnych. Proponuje się również pomoc we wdrażaniu nowoczesnych technik prezentacji produktów rybnych w sprzedaży detalicznej. Planuje się udzielenie pomocy związanej z organizacją i uczestnictwem w targach, wystawach branżowych oraz lokalnych imprezach tematycznie związanych z rybactwem.

Pomoc finansowa w ramach Działania i operacji zostanie udzielona w szczególności na:

- kampanie promocyjne produktów rybnych,
- udział w targach handlowych,
- badania rynku rybnego,
- doradztwo w zakresie sprzedaży i marketingu produktów rybnych.
- certyfikowanie i znakowanie produktów rybnych

Oznacza to możliwość uzyskania refundacji części kosztów przeprowadzania:

- 1) operacji związanych z certyfikacją jakości, znakowaniem produktów, racjonalizacją nazw produktów i standaryzacją produktów;
- 2) kampanii promocyjnych, łącznie z tymi, które związane są z jakością produktów rybnych;
- 3) badania rynku i badania reakcji konsumentów;
- 4) organizowania i uczestnictwa w targach handlowych i wystawach;
- 5) organizacji wizyt naukowych i handlowych;
- 6) badań i sondaży marketingowych łącznie z badaniami dotyczącymi możliwości wprowadzenia produktów wspólnotowych na rynek państw trzecich;
- 7) kampanii mających na celu poprawę warunków obrotu rynkowego;
- 8) porad i pomocy w zakresie sprzedaży, usług dla hurtowników, detalistów i organizacji producentów.

Beneficjentem pomocy mogą być przedsiębiorstwa i podmioty sektora rybnego, jednostki naukowe i dydaktyczne.

Kosztem kwalifikowanym może być m.in. koszt wynajęcia agencji reklamowych, zakup lub wynajem powierzchni reklamowych, produkcja publikacji, czy wynajem budynków, lokali środków transportu niezbędnych do przeprowadzenia kampanii reklamowych, wydatki poniesione na organizację targów, wystaw branżowych i lokalnych imprez.

Wysokość pomocy finansowej zależna jest od rodzaju operacji oraz ewentualnego udziału prywatnych inwestorów, może wynosić od 40% do 100% kosztów kwalifikowanych, z uwzględnieniem kolejności składania wniosków, aż do wyczerpania środków finansowych przewidzianych na udzielenie tego rodzaju pomocy.

Zasięg geograficzny dla Działania 4.3 to Unia Europejska.

Formularze wniosków dla Działania wraz z instrukcjami ich wypełniania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz

Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa <http://www.arimr.gov.pl>

w zakładce (Fundusze Strukturalne \ SPO - Rybołówstwo).

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Na dzień 18 listopada 2005 roku w Oddziałach ARiMR w ramach działania 4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu dla produktów rybnych złożonych zostało 25 wniosków, podpisano 16 umowy na ogólną kwotę 644 974 zł.